

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Дробноход М. І. Про реформування освітньої галузі України в контексті проблем і тенденцій розвитку глобалізованого світу / М. І. Дробноход // Освіта і управління. – 2010. – № 4. – С. 7–17.
2. Дробноход М. І. Концептуальні основи формування екологічного мислення та здібностей людини будувати гармонійні відносини з природою. / М.І. Дробноход, Ф.В. Вольвач, С.І. Іваненко. – К. : МАУП, 2000. – 76 с.
3. Кисельов М.М. Екологічні виміри глобалізації / М.М. Кисельов, Т.В. Гардащук, К.Є. Зарубицький. – К. : Парапан, 2008. – 260 с.
4. Кравченко С.М. Екологічна етика і психологія людини / С.М. Кравченко, М.В. Костицький – Львів : Світ, 1992. – 240 с.
5. Паламарчук В.О. Економіка природокористування / В.О. Паламарчук, П.І. Коренюк. – Запоріжжя : Дике Поле, 2003. – С. 3-17.
6. Фіцула М. М. Педагогіка: навч. посібник. / М.М. Фіцула – К. : Академія, 2000. – 544 с.

REFERENCES

1. Drobnokhod M. I. (2010) *Pro reformuvannya osvithn'oi galuzi Ukraini v konteksti problem i tendencij rozvitku globalizovanogo svitu* [On the reform of Ukraine's educational sector in the context of the problems and trends of the globalized world] Education and Management
2. Drobnokhod M. I. (2000) *Konceptual'ni osnovi formuvannya ekologichnogo mislennya ta zdibnostej lyudini buduvati harmonijni vidnosini z prirodoyu* [Conceptual foundations of the formation of ecological thinking and human ability to build a harmonious relationship with nature]. Kyiv.
3. Kiselev M. M. (2008) *Ekologichni vimiri globalizacii* [Ecological dimensions of globalization]. Kyiv.
4. Kravchenko S. M. (1992) *Ekologichna etika i psihologiya lyudini* [Ecological ethics and human psychology]. Lviv.
5. Palamarchuk V. O. (2003) *Ekonomika prirodkoristuvannya* [Economics of nature management]. Zaporizhzhia.

6. Fitsula M. M. (2000) *Pedagogika: navchal'nij posibnik* [Pedagogy: a tutorial]. Kyiv.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

Царенко Ірина Леонтіївна – кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри теорії та методики технологічної підготовки, охорони праці та безпеки життєдіяльності Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка.

Наукові інтереси: теорія і методика професійної освіти.

Богомаз-Назарова Сніжана Миколаївна – кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри теорії і методики технологічної підготовки, охорони праці та безпеки життєдіяльності Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка.

Наукові інтереси: теорія і методика технологічної та професійної освіти.

INFORMATION PRO AUTHORS

Tsarenko Irina Leontyevna - candidate of pedagogical sciences, senior lecturer in theory and methodology of technological training, safety and life safety of the Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State Pedagogical University.

Circle of research interests: theory and methods of professional education.

Bogomaz-Nazarova Snezhana Nikolaevna - candidate of pedagogical sciences, senior lecturer in theory and methodology of technological training, safety and life safety of the Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State Pedagogical University.

Circle of research interests: theory and methodology of technological and vocational education.

Дата надходження рукопису 23.11.2018 р.

Рецензент – к.пед.наук, ст.викладач Мироненко Н.В.

УДК 378. 147. 002. 2

ЧУБАР Василь Васильович –

кандидат педагогічних наук, доцент,

доцент кафедри теорії та методики технологічної підготовки, охорони праці та безпеки життєдіяльності Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка

ORCID ID 0000-0002-5342-3547

e-mail: vchubar@meta.ua

БЕЛІЧЕНКО Олена Володимирівна –

магістрант спеціальності 014.10 Середня освіта. Трудове навчання та технології

Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка

ORCID ID 0000-0002-2034-4105

e-mail: Leka.belichenko@gmail.com

НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ СТАРШОКЛАСНИКІВ У ПРОЦЕСІ ПРОФІЛЬНОГО НАВЧАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ВИРОБНИЦТВА

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. Соціально-економічні процеси, які відбуваються в Україні ставлять нові завдання перед загальноосвітніми навчальними закладами з удосконалення підготовки молодого покоління до трудової діяльності в умовах інноваційного

виробництва. Відповідно до цього державні органи України розробили низку нормативних документів щодо удосконалення навчання підростаючого покоління [1; 4; 7; 8 та ін.]. Науковці та педагогипрактики ведуть пошуки прогресивних технологій навчання учнів загальноосвітніх навчальних

закладів. У їхніх дослідженнях простежуються різні наукові підходи щодо формування в соціально важливих компетентностей, володіння якими дозволить учням оптимально адаптуватися до трудової діяльності в умовах сучасного інноваційного виробництва. Однак, щодо їхнього формування, у роботі навчальних закладів ще наявні суттєві недоліки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Досліджуючи психологічний аспект навчально-пізнавальної діяльності Г. Костюк, О. Леонт'єв, Д. Ельконін, В. Давидов, А. Маркова, І. Зимова, Н. Тализіна та ін. визначили її як специфічну діяльність особистості, що має характерні особливості. Дидактичні засади навчально-пізнавальної діяльності учнів вивчали Ю. Бабанський, П. Гальперін, Е. Голант, М. Гончаров, М. Данилов, І. Лернер, М. Махмутов, М. Скаткін, Н. Тализіна, Т. Шамова, Г. Щукіна та ін. Над розробкою концептуальних підходів до реалізації профільного навчання в українській школі працювали О. Ляшенко, Ю. Мальований, П. Сікорський та ін. Теоретичні засади, практичний досвід, проблеми та перспективи профільного навчання учнів закладів загальної середньої аналізували Л. Романенко, В. Малишев, Л. Липова, Т. Лукашенко та ін. Проблему реалізації профільного технологічного навчання досліджували О. Кобернік, М. Корець, В. Мадзігон, В. Пікельна, В. Сидоренко, В. Стешенко, А. Терещук, В. Титаренко, А. Цина та ін. Науковцями досліджено окремі аспекти удосконалення реалізації профільного технологічного навчання старшокласників в сучасній загальноосвітній школі. Це наукові та науково-методичні роботи стосовно профільного навчання, зокрема, проєктно-технологічної діяльності учнів на уроках трудового та профільного навчання (О. Кобернік, В. Бербець, Т. Бербець, Н. Дубова, Т. Кравченко, О. Мелентєв, В. Харитоновна, Л. Хоменко, С. Яшук); формування готовності старшокласників до фермерської праці у навчально-виховному процесі сільської школи (А. Кучерявий); концептуальне бачення профільної технологічної підготовки учнів старшої загальноосвітньої школи (А. Терещук); теоретичні аспекти формування у старшокласників готовності до професійного самовизначення в сфері сільськогосподарських професій (О. Пархоменко); удосконалення форм реалізації профільного технологічного навчання старшокласників (А. Цина) та ін.

Аналізуючи сучасний стан реалізації профільного технологічного навчання в старшій школі вчений М. Корець зазначав, що в закладах загальної середньої освіти ще не достатньо зроблено для розвитку творчих здібностей молоді, «...яка здатна як фахівець не лише відтворювати технологію виробництва, а й бути раціоналізатором, винахідником, тобто активним учасником розвитку технологій. Це треба прищеплювати та формувати вже на рівні базової і особливо старшої школи» [5, с. 3].

Незважаючи на результати досліджень науковців та педагогів-практиків на даний час ще не отримано належного обґрунтування в педагогічній науці та практиці проблеми реалізації нових навчальних програм з профільного технологічного навчання учнів старшої школи, щодо теоретичного обґрунтування та методичного забезпечення їхньої навчально-пізнавальної діяльності [2; 3; 5; 9; 10 та ін.]. Розглянемо окремі аспекти цієї проблеми – пошук шляхів удосконалення навчально-пізнавальної діяльності старшокласників у процесі профільного навчання технологій виробництва згідно нових програм.

Мета статті – пошук шляхів удосконалення навчально-пізнавальної діяльності старшокласників у процесі профільного навчання технологій виробництва за новими програмами, які ще не одержали належного обґрунтування в педагогічній науці та практиці.

Методи дослідження. У дослідженні використано взаємно пов'язані методи: вивчення, аналіз і систематизація філософської, психологічної, педагогічної, навчальної та методичної літератури; системний і проблемно-пошуковий методи для пошуку шляхів удосконалення реалізації навчально-пізнавальної діяльності старшокласників у процесі профільного навчання технологій виробництва за новими програмами, які ще не мають належного обґрунтування в педагогічній науці та практиці; формулювання висновків та перспектив подальших наукових досліджень.

Виклад основного матеріалу дослідження. У дослідженні оперуємо визначенням що навчально-пізнавальна діяльність – це спеціально організоване вчителем або самим старшокласником пізнання з метою оволодіння ключовими та предметними компетентностями, які передбачені навчальними програмами з технологій (рівень стандарту та профільний рівень) для 10-11 класів загальноосвітніх шкіл. Окрім того, керуємось положенням, що профільне технологічне навчання старшокласників здійснюється на основі використання «...компетентнісного підходу, коли формування в учнів здатності діяти має випереджати процес накопичення ними будь-яких знань» [7, с. 2].

При дослідженні проблеми скористаємось дидактичними положеннями, що ефективність навчально-пізнавальної діяльності старшокласників у процесі профільного технологічного навчання технологій виробництва підвищиться, якщо під час навчального процесу будуть логічно, послідовно і методично обґрунтовано реалізовуватись:

– структурні компоненти навчального процесу: предмет вивчення, мета, мотиви, засоби і способи виконання завдання тощо;

– методи активізації навчально-пізнавальної діяльності.

Предметом навчально-пізнавальної діяльності старшокласників у процесі профільного навчання технологій виробництва є зміст навчального матеріалу визначений новими навчальними програмами для 10-11 класів загальноосвітніх шкіл.

Так навчальна програма «Технології» (рівень стандарту) має модульну структуру і складається з десяти обов'язково-вибіркових навчальних модулів [7], а навчальна програма з «Технології» (профільний рівень) передбачає вивчення шістнадцяти спеціалізацій [8]. Їхній зміст орієнтований на формування ключових і предметних компетентностей, які забезпечують проектно-технологічну діяльність учнів з реалізації навчальних та творчих проектів відповідно до обраного модуля, а також пропедевтичну підготовку згідно обраної спеціалізації. Відповідно перед науковцями та педагогами-практиками постає проблема щодо пошуку шляхів удосконалення переліку модулів та спеціалізацій, їхньої структури та змісту, переліку практичних завдань, які передбачені новими навчальними програмами, а також розробки їхнього навчально-методичного забезпечення тощо.

Згідно до нової програми мета навчально-пізнавальної діяльності повинна полягати не в засвоєнні суми знань про певну технологію чи способи діяльності, а у формуванні в учнів «...здатності до самостійного конструювання цих знань і способів діяльності через призму їхніх особистісних якостей, життєвих та професійно зорієнтованих намірів, самостійного набуття ним досвіду у вирішенні практичних завдань» [7, с. 2]. Перед науковцями та педагогами-практиками стоїть важливе завдання з пошуку шляхів теоретичного та навчально-методичного забезпечення практичної реалізації зазначеної мети. Пропонуємо реалізацію мети здійснювати в умовах проектної діяльності учнів, як особистісно-орієнтоване навчання, яке дозволить педагогам спрямувати старшокласників на розробку навчальних та творчих проектів, які мають практичне значення, а також сприятиме реалізації мети, поставленої новими навчальними програмами.

Мотиви навчально-пізнавальної діяльності старшокласників пов'язані з потребами, інтересами, схильностями, ціннісними орієнтаціями тощо [6, с.402-404]. Вважаємо, що в процесі формування мети навчально-пізнавальної діяльності старшокласників особливо важливе значення має оптимальне поєднання особистих інтересів до предмету із соціально-економічними завданнями та проблемами, які стоять перед Україною. Такий підхід дає змогу вчителям оптимально працювати над патріотичним вихованням, а «... учням ще в школі усвідомити ці проблеми та шляхи їх розв'язання, а разом з тим і місце, де можна застосувати свій розум і сили на користь України» [9, с. 22].

Засоби навчання є важливими компонентами навчально-виховного процесу, які широко використовуються на практиці. До них відносяться, друковані, електронні, аудіовізуальні, наочні площинні, демонстраційні натурні об'єкти та моделі, навчальні прилади, навчальна техніка тощо. Вважаємо, що для успішної реалізації завдань поставлених новими навчальними програмами з технологій [7, с. 2-3] необхідно оптимально

здійснювати використання наявних засобів навчання, удосконалювати методику їхнього використання, а також здійснювати розробку для нових модулів та спеціалізацій передбачених новою програмою.

Профільне технологічне навчання згідно до нових навчальних програм (рівень стандарту та профільний рівень) здійснюється через залучення старшокласників до проектної діяльності. Способи виконання навчально-пізнавальних завдань передбачених програмами включають різноманітні дії старшокласників, зокрема. перцептивні, мнемонічні, розумові, практичні тощо. Під їхнім впливом у процесі реалізації навчально-пізнавальної діяльності відбувається розвиток старшокласників, їхніх здібностей, пам'яті, мислення, почуттів, волі тощо. Цю розвиваючу особливість навчально-пізнавальної діяльності необхідно послідовно використовувати у процесі профільного технологічного навчання старшокласників за новими програмами.

Для ефективної реалізації завдань поставлених новими навчальними програмами з профільного навчання старшокласників технологій виробництва пропонуємо використовувати методи активізації навчально-пізнавальної діяльності. При цьому виходитимемо із означення, що це: «...сукупність прийомів і способів психолого-педагогічного впливу на учнів, що ... першою чергою спрямовані на розвиток у них творчого самостійного мислення, активізацію пізнавальної діяльності, формування творчих навичок та вмінь не стандартного розв'язання певних...проблем...» [12, с. 362].

Для реалізації вдосконалення навчально-пізнавальної діяльності старшокласників пропонуємо використовувати такі методи активізації навчально-пізнавальної діяльності:

- неімітаційні: бесіда – діалог з аудиторією, проблемна бесіда, бесіда-аналіз конкретної ситуації, бесіда з використанням зворотного зв'язку, бесіда-консультація, бесіда із наперед запланованими помилками, бесіда-прес-конференція, пошукова лабораторна робота, навчальна дискусія, семінар-дискусія, семінар-дослідження та ін.;

- імітаційні неігрові: аналіз конкретної ситуації, розв'язування ситуаційних задач – метод аналізу; розбір інциденту (явища) – метод інцидентів; розбір конфлікту – метод конфліктів; метод послідовних ситуацій; мозкова атака; метод круглого столу; імітаційні вправи та ін.;

- імітаційні ігрові: метод інсценування, ділова гра, метод пізнавальних ігор (дидактичні, інтелектуальні, рольові), імітаційні вправи, дидактичні задачі, розігрування ролей, педагогічні ситуації та ін. [10, с. 155; 12, с. 351-383].

При використанні методів активізації учні ефективно здійснюють різні розумові операції за участю основних психічних процесів: відчуття, сприймання, уява, мислення, пам'ять тощо. Підвищується ініціатива та бажання ставити перед собою завдання й знаходити шляхи їхнього вирішення. Якщо вчитель організовує навчальний процес так, щоб вони не лише виконували навчальні

завдання за зразком або інструкцією вчителя, але й особисто вносили різноманітні зміни у запропонований проект. Важливо врахувати залежність навчально-пізнавальної діяльності від індивідуальних психофізіологічних особливостей старшокласників.

Отже, ефективність навчально-пізнавальної діяльності старшокласників у процесі профільного навчання технологій виробництва за новими програмами підвищиться, якщо під час навчального процесу будуть логічно, послідовно і методично обгрунтовано використовуватись:

- методи активізації навчально-пізнавальної діяльності та засоби навчання за допомогою яких навчальний матеріал модулів або спеціалізацій стане предметом активних розумових і практичних дій;

- морально-вольові та фізичні сили учнів для активної пізнавальної діяльності по оволодінню нових програм та розвитку їхніх здібностей;

- дидактично та психологічно обгрунтована організація навчального процесу, за якої старшокласники вчаться за бажанням і внутрішніми потребами;

- цілеспрямований розвиток мотивації навчальної діяльності з урахуванням індивідуальних особливостей і вимог суспільства.

Висновки з дослідження і перспективи подальших розробок.

Запропонований у дослідженні підхід до реалізації навчально-пізнавальної діяльності старшокласників у процесі профільного навчання технологій виробництва за новими програмами шляхом логічного, послідовного і методично обгрунтованого використання структурних компонентів навчального процесу: предмету, мети, мотивів, засобів і способів виконання завдання, а також методів активізації навчально-пізнавальної діяльності сприятимуть підвищенню ефективності навчального процесу.

У дослідженні розглянуто тільки окремих аспект проблеми реалізації навчально-пізнавальної діяльності старшокласників у процесі профільного навчання технологій виробництва за новими програмами. Подальшу роботу бажано спрямувати на:

- наукове та методично обгрунтоване використання сучасних освітніх технологій для профільного технологічного навчання за новими програмами;

- розробку навчально-методичного забезпечення профільного технологічного навчання за новими програмами та діагностування результатів, навчально-пізнавальної діяльності.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти. Затверджений постановою Кабінету Міністрів України № 1392 від 23. 11 2011 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1392-2011-p> (дата звернення 14. 04. 2018 р.)

2. Кільдеров Д.Е. Концептуальні підходи до розвитку трудового навчання: стан та перспективи / Д.Е. Кільдеров // Трудова підготовка в рідній школі. – 2017. – №2. – С. 3-5.

3. Кoberник О.М. Теорія і методика профільного технологічного навчання учнів в старшій школі : навч. посіб. / О. М. Кoberник, А. І. Терещук. – Умань : ФOP Жовтий О. О., 2013. – 365 с.

4. Концепція профільного навчання в старшій школі. Наказ МОН № 1456 від 21 10 2013 р. // Трудова підготовка в сучасній школі. – 2013. – № 10. – С. 2-10.

5. Корець М.С. Шляхи реалізації профільного технологічного навчання в старшій школі / М.С. Корець // Трудова підготовка в рідній школі. – 2017. – №2. – С. 5-8.

6. Психологія: підручник / Ю.Л. Трофімов, В.В. Рибалка, П.А. Гочарук та ін. за ред. Ю.Л. Трофімова. – 5-те вид., стер. – К.: Либідь, 2005. – 560 с.

7. Технології. Навчальна програма з технологій (рівень стандарту) для 10-11 класів загальноосвітніх шкіл. Наказ Міністерства освіти і науки України № 1407 від 23 жовтня 2017 року. // Трудова підготовка в рідній школі. – 2017. – № 4. – С. 2-13.

8. Технології. Навчальна програма з технологій (профільний рівень) для 10-11 класів загальноосвітніх шкіл, затверджена Наказом Міністерства освіти і науки № 1407 від 23 жовтня 2017 року. <https://osvita.ua/school/program/program-10-11/58970/>

9. Чубар В.В. Авторське бачення шляхів реалізації освітньої галузі «Технології» / В.В. Чубар // Трудова підготовка в закладах освіти. – 2004. – № 2. – С. 21 - 23.

10. Чубар В.В. Використання активних методів у процесі профільного навчання старшокласників технологій виробництва / Василь Чубар // Наукові записки. – Випуск 10. – Серія: Проблеми методики фізико-математичної і технологічної освіти. Частина 3. / За заг. ред. М. І. Садового та ін. – Кропивницький : РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2016. – С. 155–160.

11. Шамова Т.И. Активизация учения школьников / Т.И. Шамова. – М. : Педагогика, 1982. – 208 с.

12. Ягупов В.В. Педагогіка: навч. посібник / В.В. Ягупов – К.: Либідь, 2002. – 560 с.

REFERENCES

1. *Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy ot 23 lystopada 2011h №1392 «Derzhavnyy standart bazovoy i povnoy zahalnoy serednoy osvity»*. [State standard of basic and full general secondary education. Resolution of Cabinet of Ministers of Ukraine from November, 23 of 2011h № 1392]. Retrieved from <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1392-2011-p> [in Ukrainian].

2. Kilderov, D.E (2018). *Dumky pro trudove navchannia ta maybutnie ukraïns'koy pedahohichnoy osvity v Ukraïni*. [Thoughts of labor training and the future of the Ukrainian pedagogical education in Ukraine]. *Trudova pidhotovka v ridniy shkoli – Labour preparation at native school, 1, 2-3*. [in Ukrainian].

3. Kobernik, O. M., & Tereshchuk, A. I. (2013). *Teoriia i metodika profilnoho navchannia v starshiy shkoli: navchalnyy posibnik*. [The theory and a technique of profile technological training studying at high school: manual]. Uman: Yellow FOP. [in Ukrainian].

4. *Prikaz MON vid 21 zhovtnia 2013h №1456. «Kontseptsiiia profilnoho navchannia v starshiy shkoli»*. [Order Department of education and science from october 21. 2013h № 1456. «The concept of profile training in high school.». (2013, 21 october) *Labor preparation at modern schoo*», 10, 2-10.

5. Korets, M. S. (2017). *Shliakhy realizatsii profilnoho tekhnolohichnoho navchannia v starshii shkoli*. [Ways of realization of profile technological training in high school]. *Trudova pidhotovka v ridniy shkoli – Labour preparation at native school*, 2, 5 - 8. [in Ukrainian].

6. Trofimov, Yu. L., Rybak, V. V., & Gocharuk, P. A et al (2005). *Psikholohiia: pidruchnyk*. [Psychology: Textbook / under edition Yu.L Trofimov]. (5d ed.). Kyiv: Lybid. [in Ukrainian].

7. «Tekhnolohii. Navchalna programa z tekhnolohii (riven standartu) dlia 10-11 klasiv zahalnoosvitnikh shkil. Nakaz Ministerstva osvity i nauky». № 1407 vid 23 zhovtnia 2017 roku. [«Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine No 1407 of October 23 2017. Technologies. The training program from technologies (standard level) for 10-11 classes of comprehensive schools»]. *Trudova pidhotovka v ridniy shkoli – Labour preparation at native school*, 4, 2 - 13. [in Ukrainian].

8. «Tekhnolohii. Navchalna programa z tekhnolohii (profile level) dlia 10-11 klasiv zahalnoosvitnikh shkil. Nakaz Ministerstva osvity i nauky». № 1407 vid 23 zhovtnia 2017 roku. [«Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine No 1407 of October 23 2017. Technologies. The training program from technologies (standard level) for 10-11 classes of comprehensive schools»]. Retrieved from <https://osvita.ua/school/program/program - 10-11/58970/>[in Ukrainian].

9. Chubar, V. V (2004). *Avtorske bachennia shliakhiv realizatsii osvitnoi haluzi «Tekhnolohii»*. [Author's image of ways of realization of the educational branch of «Technology»]. *Trudova pidhotovka v zakladakh osvity – Labour preparation in education institutions*. 2, 21-23. [in Ukrainian].

10. Chubar, V. V (2016). *Vykorystannia aktyvnykh metodiv u protsesi profilnoho navchannia starshoklasnykh tekhnolohii vyrobnytstva*. [Use of active methods in the course of profile training of seniors of production technologies]. *Poblema of a technique of physical and mathematical and technological education*. Kropivnitsky. [in Ukrainian].

11. Shamova, T. I. (1982). *Aktivizatsiia ucheniia shkolnikov*. [Activization of the doctrine of school students]. Moscow. [in Russian].

12. Yagupov, V. V. (2002). *Pedagogika: navchalnij posibnik*. [Pedagogics: manual]. Kyiv. [in Ukrainian].

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

Чубар Василь Васильович – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії і методики технологічної підготовки, охорони праці та безпеки життєдіяльності Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка

Наукові інтереси: профільне навчання старшокласників загально-освітніх навчальних закладів технологій виробництва.

Беліченко Олена Володимирівна – студентка II курсу, групи ТН17М спеціальності 014. 10 Середня освіта, Трудове навчання та технології, Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка

Наукові інтереси: теорія та методика трудового та технологічного навчання учнів загальноосвітньої школи.

INFORMATION ABOUT THE AUTHORS

Chubar Vasily Vasilyevich – the candidate of pedagogical sciences, the associate professor, the associate professor of the theory and a technique of technological preparation, labor protection and health and safety of the Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State Pedagogical University.

Circle of research interests: profile training of seniors of general education educational institutions of production technologies.

Belichenko Elena Volodymyrovna - the student II course, TH17M group of specialty 014.10 Secondary education. Labor training and technologies of physical and mathematical faculty of the Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State Pedagogical University.

Circle of research interests: theory and technique of labor and technological training of pupils of comprehensive school.

Дата надходження рукопису 25.11.2018 р.

Рецензент – д.пед.наук, професор Садовий М.І.

УДК 378. 147. 002. 2

ЧУБАР Василь Васильович – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії та методики технологічної підготовки, охорони праці та безпеки життєдіяльності Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка
ORCID ID 0000-0002-5342-3547
e-mail: vchubar@meta.ua

НАЗАРЕНКО Дмитро Вікторович – студент II курсу, групи ТН17М спеціальності 014. 10 Середня освіта, Трудове навчання та технології Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка
e-mail: nazarenkodima19@ukr.net
ORCID ID 0000-0002-6838-5969

ПРОФІЛЬНЕ НАВЧАННЯ СТАРШОКЛАСНИКІВ ТЕХНОЛОГІЙ АГРОПРОМИСЛОВОГО ВИРОБНИЦТВА

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. В аграрному секторі економіки України нині відбуваються суттєві зміни: запроваджуються інноваційні технології сільськогосподарського виробництва, розширюється використання нової техніки, зростає інтелектуалізація праці тощо. Вони

вимагають від аграріїв володіння компетентностями, необхідними для реалізації сучасних і перспективних вимог інноваційного розвитку агропромислового комплексу держави, зокрема: наявність умінь пошуку та використання новітніх технологій виробництва та переробки